

گەندەلیا کارگیژی و کارتیکرنا نەرینی

هەبێ نەعمان ئامیدی

دەما کو باسی گەندەلیا کارگیژی دەیتە کرن دبیت کەسی بەرامبەر وەسا تێ بگەهیت کو مەبەست دام و دەزگەبییت میرینە ، لێ ئەری ئەقە وێ چەندی دگەهینیت کو گەندەلی ل دام و دەزگایین نەیین میری نین ؟ دەما کو وەلاتی یی ئامادە بییت بۆ لادانەکا کارگیژی چ پلە هەبییت و کارتیکرنا وی چەند بییت ل سەر جفاکی ئەو ژێ وێ چەندی دیار دکەت کو ھۆکاری پالانا وی بۆ قی کاری دناف جفاکیدا دیار بین .

لێ گەندەلیا کارگیژی چە ؟ و چەوا دروست دبیت ؟ و بۆچی ؟ گەندەلیا کارگیژی زاراڤەبە کە یی گریدایبە ب خراب ب کارئینانا کارگیژی کو دبیتە ئەگەرئ دروستبوونا شاشیەکا کارگیژی.... و دبیت ئەف شاشیە ژ ئەنجامی ھندەک ھۆکاری ب مەبەست یان بی مەبەست بن، ھۆکاری بی مەبەست وێ چەندی دگەهینیت کو شارەزایی د کاریدا نینە، لێ ھۆکاری ب مەبەست ژ بەرژووەندییت کەسایەتی دروست دبن، یان تولقە کرن ژ فەرمانبەران یان ژێ خۆ دیارکرن ب رەنگەکی ب ھیز ل سەر یاسایی.

گرنگ نینە کو گەندەلی ژبۆ ھندەک مەبەستی ماددی بن، لێ ئەگەر مەبەست بی ئەوبیت کو مفایەکی ماددی بییت ژ لاین ھەر فەرمانبەرەکی ل قی دەمی

دێ ئاریشە مەزنتر بییت، چونکە ئەف زیدەگافیین کارگیژی نەشین بەردەوامبن و دێ ژ لای فەرمانبەری دێقە دیار بن و دبیت ئەف ئیشە بە لاف بییت ل سەر ھەمی فەرمانبەران و بەیتە ئەنجامدان ژ لای وناقە بۆ ھەمان مەبەست، یان ھندەک مەبەستی دێ.

بۆ نمونە ئەگەر فەرمانبەری پرسگەھی شاشی یان زیدەگافیا یاسایی ب چاڤی خو دیت ل دەف ریفەبەری فەرمانگەھی کو یی زیدەگافی ل سەر وان سنووران دکەت، ئەوین بۆ ھاتینە دەستنیشانکرن، دبیت ببیتە ھۆکارەک بۆ لادانا کارگیژی ل دەف وی، لێ ئەگەر ریفەبەر شاشیان ب رەنگەکی بەرفرە بەکەت دێ کارەکی ئالوز و ئاستەنگ بییت بۆ ریفەبەری کو کونترۆل ل سەر فەرمانگەھی بکەت و دێ ھەلویستی وی بەرامبەری فەرمانبەران لاواز بییت و نەشیت دویقچوونی ل فەرمانبەران بەکەت د پاشەرۆژیدان نەخاسمە بۆ وان فەرمانبەری شاشیین ریفەبەری دزانن.

ئەگەر ژیدەریین کارگیژی بییت بلندتر ژ ریفەبەری قی چەندی بزائن و دویقچوون بۆ نەبییت ئاریشە دێ مەزنتر لێ ھیت ، ئەف چەندە ژێ ژ ئەگەرئ کو پەییوھندیەکا مروقیایەتی (خزمایەتی) دناقبەرا وان دا

ھەبییت روی دەت ، دق خالی دا دێ کارتیکرنا سنووردار ھەبییت، لێ ئەگەر ھۆکاری ل دەف ریفەبەری ھەین ھەمان ھۆکار ل دەف ژیدەرەکا کارگیژی ژێ ھەبن بۆ زیدەگافیین نە یاسایی، ئەقە بۆ فەرمانبەری ساکار ئالوزیەکا مەزنە بۆ وەرگرتنا مافیت خو، و ب قی رەنگی ل دویق زنجیرا کارگیژی یا بلند کار دێ ئالوزتر بن.

پرسیار ئەقە: ئەم دشینین چارەیا گەندەلیا کارگیژی بکەین ل دام و دەزگایین میری؟

چ پێ نەقیت ئەم دشینین ئەگەر چەند یا ئالوز بییت، لێ بۆ ھەر نمرەبەکا ئالوزی چارەبیین گونجایی ھەنە و ھەر وەسا دەم بۆ چارەکرنی دێ ژیک جودا بن، و ئەم نەشیت چارەیا ھەر ھەلویستەکی شاش بکەین یی پیکۆلینەکا بەرفرە بۆ دیارکرن چارەبیین گونجایی.

یا گرنگ ئەو کو ھزر بە لاف بییت دناقبەرا فەرمانبەران و بەرپرسی کارگیژی و رۆنکنا ئاریشا گەندەلی بۆ ھەمیان و ئەو ترسە و ئەنجامین نەباش ئەوین ژ گەندەلی دروست دبن بۆ جفاکی.

شیرەت و ئامۆژگاری ئەو کو پیتقیە یاسایەکا ب ھیز ھەبییت بۆ قی دیاردی بی جوداھی.